

Anteckningar

Diarienummer:
N043-0031/21

Utfärdat:
2021-03-04

Möte med ö-dialogen, Konsument- och medborgarservice

Sammanträdesdatum: 2021-03-04, kl. 17.30-20

Plats: Digitalt möte

Närvarande:

Henrik Sjöstrand (M) ordförande ö-dialogen, Nämnden för konsument- och medborgarservice

Stina Sewén (Fi), Nämnden för konsument- och medborgarservice

Tea Pettersson (S), Nämnden för konsument- och medborgarservice

Karin Alfredsson (D), Nämnden för konsument- och medborgarservice

Elisabet Lann (KD), Kommunstyrelsen

Blerta Hoti (S), Kommunstyrelsen

Henrik Munck (D), Kommunstyrelsen

John Granqvist, Styrso

Gustaf Asplund, Styrso

Simon Löfqvist, Styrso

Inger Blixt, Asperö

Thomas Larson, Asperö

Ingemar Taube, Asperö

Stefan Kihlgren, Brännö

Ulla-Karin Näslund, Brännö

Eva Sundén, Brännö

Jan Kristensson, Vrångö

Håkan Karlsten, Vrångö

Anna Palmers, Köpstadsö

Pia Witting, Köpstadsö

Patrik Gustavsson, Köpstadsö

Marie Sjövall, Donsö

Benny Fhager, Donsö

Lotta Sjöberg, Direktör, Förvaltningen för konsument- och medborgarservice

Åsa Aguayo Åkesson, sekreterare, Förvaltningen för konsument- och medborgarservice

Lotta Wikström, Avdelningschef stadsområde välfärd och fritid, Socialförvaltningen Sydväst

Henrik Hellström, Utvecklingsledare Stadsutveckling, Socialförvaltningen Sydväst

Eva Bergström, Rektor Södra skärgården, Förskoleförvaltningen

Katalin Deak, Rektor Södra skärgården, Förskoleförvaltningen

Övriga inbjudna

Hakan Önal, Ordförande, Förskoleförvaltningen - **punkt 5**

Hans Wettby, Utbildningschef Väster 2, Förskoleförvaltningen

Staffan Lekenstam, Avdelningschef Verksamhetsstyrning, Förskoleförvaltningen

Amanda Larsson, Enhetschef Myndighet, Förskoleförvaltningen

Jörgen Johansson, Planeringsledare Hamnar och färjetrafik, Trafikkontoret - **punkt 6**

Malin Fordham, Affärsutvecklare Båt, Västtrafik - **punkt 7**

Martina Andersson, Affärskoordinator Båt, Västtrafik

Fredrik Högbom, Säkerhetschef, Västtrafik

1. Ordförande hälsar välkomna

Ordförande Henrik Sjöstrand hälsar välkomna och samtliga deltagare presenterar sig.

2. Val av justerare

Stefan Kihlgren utses till att justera dagens anteckningar

3. Föregående mötesanteckningar

Sekreteraren presenterar punkterna som togs upp på ö-dialogen 2020-12-03

4. Anmälan av övriga frågor

Möjlighet till att flytta material från näridrottsplatsen som byggdes på Kalvhagsskolan för några år sedan till grusplanen vid Styrsöskolan och skapa en spontanidrottsplats.

5. Ö-dialogens nya reglemente

Ordförande Henrik Sjöstrand lyfter delar av reglementet i och med att nämnden för konsument- och medborgarservice (omnämns KoM vidare i anteckningarna) numera ansvarar för Ö-dialogen.

Förvaltningsdirektör Lotta Sjöberg lyfter att det nya reglementet ska omarbetas och att vi tillsammans ska utvärdera Ö-dialogen under 2021 för att utveckla formerna för Ö-dialogen framöver. På kommande möten ska detta vara en del av dialogen i forumet för att göra det tillsammans.

Inspel från deltagare

Inspel från deltagare är att Södra skärgården i samverkan (SSIS) har diskuterat det nya reglementet och menar att detta nya reglemente har endast beslutats av en part i Ö-dialogen – det vill säga nämnden för Konsument- och medborgarservice. Deltagarna i Ö-dialogen, där hälften av representanterna även är med i SSIS, vill gärna ha en dialog om reglementet som representanter för Södra Skärgården.

Lotta Sjöberg svarar att KoM fick ansvar för Ö-dialogen från 2021 och kunde under hösten 2020 inte bestämma över dialogen, men behövde ha ett reglemente på plats från och med januari 2021.

En ledamot från kommunstyrelsen tillägger att önskan då var att reglementet skulle behålla sin utformning från versionen från 2016 vid överlämningen, men att det är till fördel att gemensamt titta på reglementet nu.

Ytterligare en oro som lyftes från en deltagare var att nämnden för konsument-och medborgarservice (KoM) inte äger frågorna som Ö-dialogen lyfter. De vill helst inte diskutera sina frågor via en part såsom KoM. Istället vill de ha dialog direkt med kommunstyrelsen gällande de stora frågorna, exempelvis befolkningsfrågan och försvaret. Deltagaren menar att kommunen måste ta skärgårdsfrågorna på allvar.

En representant från kommunstyrelsen menar att i och med att KoM har fått det utökade demokratiuppdraget samt ansvar för lokala råd och dialoger som inte har en enskild brukargrupp har även Ö-dialogen lagts till som ansvar för KoM. Till skillnad från exempelvis pensionärsrådet som har en enskild brukargrupp.

En annan representant från kommunstyrelsen tillägger att kommunstyrelsens politiker behöver diskutera hur återkoppling från Ö-dialogen till övriga kommunstyrelsen ska ske. De tar med sig den frågan till kommunstyrelsen.

Ledamöter från KoM tillägger att de vill se ett inflytande i tidigt skede av beslutsprocessen och att reglementet är ett viktigt styrningsdokument. De menar att det varit rimligt att även kommunstyrelsens ledamöter hade varit med och tagit fram reglementet. I och med KoMs nya bredare demokratiuppdrag blir detta en utmaning i framtiden gällande instyrning från medborgardialoger. Medborgarens inspel måste vara med tidigt i olika beslutsprocesser. KoM kan underlätta att dessa dialoger sker i ett tidigt skede genom att organisera och facilitera dialogen mellan medborgaren och kommunstyrelsen/kommunfullmäktige.

6. Uppdrag resursfördelning Södra skärgården

Presentationsmaterialet som visades finns i sin helhet som bilaga 1, 2 och 3 till anteckningarna. Ordförande i förskolenämnden tillsammans med föredragande tjänstepersoner samt två förskolerektorer; Eva Bergström och Katalin Deak från södra

skärgården deltog i Ö-dialogen. Hakan Önal, ordförande i förskolenämnden, inleder med att förskoleförvaltningen deltog på Ö-dialogen i oktober månad angående översynen av skärgården, vilket nu blivit ett uppdrag över att anpassa resursmodellen till skärgårdens behov och förutsättningar. Han lyfter delar såsom att det är svårt att få ut vikare på grund av långa restider, vilket gör verksamheten sårbar. Även sjunkande barnantal i skärgården är en utmaning. På dagens möte är förskolenämnden med i Ö-dialogen då de vill ha återkoppling från deltagarna på mötet.

Utbildningschef Hans Wettby berättar om projektgruppens pågående arbete vars arbete startade den 27 januari 2021. Arbetsgruppen har gått igenom lagkraven i skollagen och barnkonventionen. Den 17 mars ska simulering och konsekvenser redovisas. Om simuleringen visar på försvårande konsekvenser så kommer arbetsgruppen föreslå kompensatoriska tillägg till resursfördelningsmodellen. Beslut tas av nämnden i april/maj (Mer information finns i Bilaga 1).

Inspel från deltagare

En av deltagarna undrar hur uppdragets arbetsgrupp tar hänsyn till att det blir färre förskolor på grund av minskat barnantal i skärgården gentemot att barnfamiljer inte flyttar ut om det inte finns några förskolor på öarna.

Arbetsgruppen svarar att detta fångades upp i höstas när skärgårdsborna fick tycka till när rapporten hade skickats ut på remissrunda. Skola och förskola måste finnas i skärgården då skärgården har speciella villkor. Arbetsgruppen fortsätter med att de vill anpassa verksamheterna så de blir långsiktiga och hållbara.

Presentation av resursfördelningsmodellen

Staffan Lekenstam presenterade resursfördelningsmodellen i korta drag, vilket är en prestationsersättning med så kallad barnpeng där fler barn i barnomsorgen innebär mer pengar till verksamheten. Bemanning ska spegla barnantalet. Kommunfullmäktige ger en budgetram för nämnden, i dagsläget ligger ramen på ca 4 500 mkr.

Statsbidragen uppgår till dryga 120 miljoner kronor och fördelas olika beroende på syfte. Föräldraavgifter är också en intäkt på cirka 220 miljoner kronor. Dessa delas ut i rektorernas budgetar.

Dagbarnvårdare får inte samma ersättning som förskolor.

Strukturersättning: 5% av barnpengen fördelas utifrån socialt index vilket byggs upp av föräldrars inkomstnivå, utbildningsnivå, kön med flera variabler. Indexet speglar behoven i barngruppen inför att nämnden tar sitt budgetbeslut.

Barnpengen är viktad vilket innebär att det tas hänsyn till olika nivåer såsom ålder eller om barnet har en heltidsplats eller deltidsplats med mera.

Rektorn måste göra en rimlig kalkyl, blir enklare att kompensera i en större förskola med fler barn (Mer information finns i bilaga 2).

En deltagare undrar hur variablerna viktas mot varandra i strukturersättningen med tanke på att Södra skärgården har en tyngre boendemiljö och menade att strukturbeloppet är mer gällande på fastlandet och inte i skärgården.

Förskoleförvaltningen förklarar att skärgården med färre barn på förskola ska få en grundplatta som de ska simulera. Förvaltningen kommer behöva hitta kompenserade metoder för att få förskolepedagoger att arbeta ute i skärgården, då skärgården själva inte kan förse sina förskolor med pedagoger.

Vad säger lagstiftningen om barnomsorgen?

Amanda Larsson presenterar vad lagstiftningen säger angående barnomsorgen. Alla barn har rätt att erbjudas förskola från 1–5 år. Pedagogisk omsorg (grupp med 3–7 barn), som är reglerad av allmänna råd, skulle kunna vara ett alternativ till förskola. Skillnad är att förskola bedriver undervisningen och att läroplanen är styrande. Förskola måste finnas inom skäligt avstånd, max 2 mil men avstånd i skärgården kan inte beräknas i mil för att bli rättvis utan bör beräknas i tid. Skolverket har bedömt 55 minuter resväg till förskola anses för långt. Närhetsprincipen utifrån barnperspektivet, samt barnets behov sätts i första rummet med skälig hänsyn till vårdnadshavarna. Uppdraget kommer att göra en avvägning av dessa parametrar samt stadens ekonomiska och organisatoriska förutsättningar. Barnkonventionen är samspelt med skollagen i dessa delar. En likvärdig förskola är central i lagstiftningen (Mer information finns i bilaga 3).

7. Uppföljning om frakttaxor, flytbryggor och förvaringsboxar på Saltholmen

Frakttaxorna

Jörgen Johansson från trafikkontoret berättar att trafiknämnden har gett i uppdrag till förvaltningen att ta fram en struktur över hur frakttaxorna ska justeras men att arbetet precis har påbörjats. Idag utgår frakten från Fiskebäck men taxorna utgår från Saltholmen. Taxorna har inte justerats sedan 1997. År 2011 var det tänkt att frakttaxorna skulle justeras men detta gjordes inte eftersom en grundlig förankring inte hade gjorts i skärgården.

En deltagare kommenterar att mängden frakt och gods har ökat men att det inte funnits anledning att höja frakttaxan på grund av statlig subventionering. Kommunen bör ta över subventionsansvaret för att skärgården inte ska få sämre villkor. Trafikkontoret svarar att Trafikverket har gjort en översyn där väglagen är grunden, problemet i skärgården är att vägen är hav men räknas ändå som väg.

En annan deltagare menar att skärgårdsborna betalar skatt som alla andra i staden. Om vägen ut till skärgården ses som en väg så borde väl skatten ingå i denna? Deltagaren gör en liknelse med kollektivtrafiken där båt ses som spårvagn.

Trafikkontoret menar att det statliga bidraget är indraget på grund av att bidrag inte kan utgå till enskilda. Därför får inte kommunen bidrag.

En av deltagare lyfter att för staden är kanske inte detta stora pengar men för skärgården kan detta bli en enorm kostnad. Även för staden i längden kan det bli en stor kostnad då affärer på öarna måste stängas på grund av höga fraktkostnader och äldre inte kan gå och handla själva. Fraktkostnaderna skapar även olikheter mellan öarna i skärgården, det är till exempel billigare att frakta till Brännö än till Vrångö.

Deltagaren tillägger att bygga ute i skärgården kostar cirka 30% mer redan idag.

Deltagarna frågar om de kommer bli delaktiga i trafikkontorets arbete. Trafikkontoret svarar att det är för tidigt att säga då inte hela upplägget är klart än, men tanken är att förankra med näringslivet ute i skärgården. Deltagarna menar att det är stor skillnad på att förankra och göra skärgårdsborna delaktiga i processen. Deltagarna fortsätter med att det inte räcker med en presentation eller att trafikkontoret pratar med några näringsidkare. Även om det är svårt att få med hela skärgården så, menar deltagarna att ö-dialogen finns som forum för dialog och deltagarna vill att ö-dialogen är med innan tjänsteutlåtande skrivs.

Flytbryggor på året-runt-öarna och Saltholmen

Jörgen Johansson från trafikkontoret fortsätter med att Saltholmen är viktigt som nav och att de nu ska ses över om flytbrygga är aktuellt.

Vad gäller flytbryggor på året-runt öarna så är Donsö i projekteringsfas, det vill säga att projektet är igång. På Brännö Rödsten har en genomförande studie gjorts där det ser över alla ytor. Då ytan är begränsad så behöver de hitta bra alternativ under tiden men över tid ska det kunna bli bra. Brännö kommer alltså gå in i projekteringsfas.

En deltagare poängterar att det vore bra om trafikkontoret kunde ta ett större tag om hela skärgården och se över möjligheten till flytbryggor även på de andra öarna.

Boxar för temporär förvaring i Saltholmen

Jörgen Johansson känner till önskan om kylboxar på Saltholmen men det finns inga lediga ytor för kylboxar eller andra boxar på Saltholmen idag. Om det byggs ett resecentrum på Saltholmen så kanske det går bra, men då blir det en fråga för Västtrafik som äger resecentrumen.

8. Uppföljning av Stenpirens turlista, vändande spårvagn, trygghet samt Corona-plan

Malin Fordham, Martina Andersson och Fredrik Högbom från Västtrafik följer upp fyra frågor från när de var med i ö-dialogen i oktober 2020.

Stenpirens turlista behövs göras pendlingsbar, det behövs fler turer för att avlasta fulla bussar och spårvagnar under pandemin

Västtrafik svarar att underlaget för resandet inte är tillräckligt starkt för att sätta in nya linjer/tider, de har tappat 30 procent resande senaste tiden. Dock ska inte linjen dras in men inte heller utökas i nuläget. Västtrafik arbetar tätt med Styröbolaget och kommunen i planeringen av trafiken.

En deltagare menar att det är svårt att få underlag när inte turerna finns i dagsläget och en annan deltagare påpekar att båtlinjen inte kommer upp som ett alternativ i Västtrafiks reseplanerar, vilket gör det svårt för användare att känna till båtlinjen som en alternativ resväg.

Västtrafik håller med om detta och ska marknadsföra båt mycket när pandemin är över för att få bättre reseunderlag för att sätta in fler linjer. De ska även ta med sig synpunkten om att båtturen inte kommer upp som alternativ i reseplaneraren.

Vändande spårvagn, trygghet kopplad till nattlig promenad och väntkur Saltholmen

Tjänstepersoner från Västtrafik båt har haft kontakt med trafikledningen på spårvagn angående vändande spårvagn flera hållplatser innan Saltholmen. Trafikledningen på spårvagn svarar att spårvagnarna inte ska vända innan Saltholmen men att när det händer kan de bero på större trafikstörningar i stan. Förklaringen är att chaufförerna går efter kör-schema och glömmer då kundernas behov att nå reseförbindelser för byte i tid och trygghetsperspektivet men att detta inte bör ske.

Deltagare lyfter att problemet med vändande spårvagn nu är åtgärdad.

Kameraövervakning på Saltholmen

Säkerhetschefen för Västtrafik lyfter den tidigare förfrågan om kameraövervakning på Saltholmen, som i sig är tillståndsbefriad inom kollektivtrafiken. Det skulle behövas göras en intern behovsanalys men idag är att Saltholmen en relativt säker plats om man ska se till polisen brottsstatistik och anmälningar. Fortsätter med att kamera är ett bra komplement för att utreda brott, men inte för att förebygga brott. För att arbeta brottsförebyggande behöver man gå igenom platsen och se vad det är som gör platsen brottsattraherande det vill säga vilka attribut på platsen gör det möjligt att begå brott. Utöver detta så lagrar kamera personuppgifter samt att de är resurskrävande om personal ständigt ska bevaka dessa kameror.

Ordningsvakter och trygghetsvårdar

Vad Västtrafik hittills gjort för att skapa en känsla av trygghet på Saltholmen är att ha ordningsvakter som kommer förbi mellan klockan 11–02. De har även trygghetsvårdar som arbetar till klockan 22 samt väktare som tittar till platsen under alla dygnets timmar.

En deltagare understryker att ordningsvakterna har varit mycket bra på Saltholmen. Dock återstår problemet med att när personalen går hem från Saltholmen så låser de väntkuren och då måste ungdomarna stå och frysa utomhus.

Plan för kommande sommarturer under pandemin

Förra året var Styröbolaget tillsammans med Västtrafik ute på Saltholmen med så kallade trängselvårdar och i år är det tänkt att de ska fortsätta med kösystem samt sätta in extra biljettmaskiner för att minska trängsel på Saltholmen.

Inspel från deltagare om att låta boende få förtur till båtarna under sommaren.

Västtrafik svarar att de har diskuterat detta men när kollektivtrafiken är allmän är det logistiskt svårt att få till det.

Deltagare i ö-dialogen menar att det är omvänd diskriminering för öborna som inte kan ta sig till arbete och hem under sommarmånaderna på grund av alla turister som fyller båtarna. Fortsätter med att Koster har löst detta trots allmän kollektivtrafik genom att

ha en administratör som arbetar med förturskort för de boende på ön. En annan deltagare menar att förtur till båt borde ses på samma sätt som boendeparkering – hitta parkering i nära anslutning till hemmet.

En deltagare vill också skicka med Västtrafik att det uppstått konflikt med några trängselvärdar på Saltholmen när boende lastar av sin bil och inte kan bära bagaget till slutet av kön av turister. Förslag från deltagarna är att försöka få turisterna att åka från Stenpiren istället, bland annat genom att förbättra reseplanerings-appen.

Ytterligare ett problem som lyfts fram av en deltagare är att på söndagar är det glest med båtturer på eftermiddagen, vilket innebär trängsel på båtarna. Detta främjar inte möjlighet till att hålla avstånd under pandemin.

Västtrafik har ett särskilt uppdrag kopplat till pandemin för att minska smittspridningen där de bland annat arbetar med trängselvärdar igen från och med den 15 mars till 31 augusti.

9. Förslag på kommande mötesdatum samt frågeställningar nästkommande möten

Deltagarna godtar mötesdatumen för året

Ö-dialogens möten under 2021 blir den:

- 6 maj 2021, klockan 17.30–20
- 7 oktober 2021, klockan 17.30–20
- 9 december 2021, klockan 17.30–20

Nästa Ö-dialog är den 6 maj kl. 17.30-20. Konsument och medborgarservice kommer att skicka kallelse.

Två nya punkter på ö-dialogens dagordning

”Frågeställningar nästkommande möten” ska bli en stående agendapunkt så deltagare lättare kan lyfta frågeställningar och förslag på inbjudna gäster som de vill se i mötena. ”Utvecklingen av ö-dialogen” införs som en stående punkt på Ö-dialogens dagordning för att tillsammans samtala kring former och arbetssätt för Ö-dialogen framöver.

Inspel från deltagarna inför kommande möten

Deltagarna lyfter vikten av fördjupad kännedom om skärgårdens befolkningsutveckling och hur den utvecklingen måste brytas genom att tillsammans hitta lösningar till att vända den utvecklingen.

När Försvaret bjuds in till nästa Ö-dialog vill deltagarna ha dialog kring hur befolkningsutvecklingen kan kopplas till Försvarets inställning till att begränsa byggandet i skärgården, vilket påverkar den enskildes egendom och att färre kan flytta ut till skärgården. Deltagarna vill gärna se representation från försvarets stab i Stockholm vid nästa möte.

Deltagarna menar att stadens översiktsplan, som är det mest övergripande och tyngsta styrdokumentet för staden, kan ge kommunen stöd till en utveckling i södra skärgården där fritidsboendet minskar och det fasta boendet ökar genom att utveckla de befintliga

husen på öarna till årets runt boende. Översiktsplanen kan lyfta frågan och se hur den kan kopplas till riksintressena därför viktigt att inleda en dialog med Försvaret.

Parkeringsbolaget Göteborg deltar på nästa möte den 6 maj för att samtala om möjlighet att utöka parkeringsplatserna på Saltholmen. Ö-dialogen har föreslagit idén att flytta båtplatser från Saltholmen till Hinsholmen. Deltagarna i Ö-dialogen ser gärna att fastighetskontoret är med för att tillsammans med Grefab se hur båtuppläggningsplatserna kan öka på Hinsholmen. Deltagarna vill även se att Grefab är med nästa möte eftersom det är deras båtplatser på Hinsholmen.

10. Övriga frågor

Näridrottsplats, som byggdes på Kalvhagsskolan för några år sedan, ska nu rivas då skolan är nedlagd och marken är såld. Därför undrar deltagare om det möjlighet att flytta material från dåvarande näridrottsplats till grusplanen på Styrösökolan för att skapa en spontanidrottsplats. Det finns redan material som går att använda på Styrösökolans grusplanen.

Ö-dialogens deltagare lyfte även frågan om hur staden ska arbeta med Leader-programmet framöver kopplat till intressen i Södra skärgården. Tidigare arbetade stadsdelsförvaltningen Västra Göteborg med Leaderområde Södra Bohuslän, vilket är ett av flera Leaderområden som Göteborgs stad är medlem i. Leader är ett EU program där civilsamhälle och andra organisationer kan söka projekt pengar för aktiviteter i glesbygdsområden. 2023 kommer ett nytt Leaderprogram och kommunen måste ta beslut om medlemskap och vilken/ vilka nämnder som är ansvariga.